

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DE L'AJUNTAMENT DE TARRAGONA SOBRE NADONS ROBATS.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Espanya arrossega una llarga i trista història de sostracció de nounats, alguns estudis ho xifren en més de 250 mil. A la nostra història contemporània, s'inicià de la mà de la ideologia feixista del psiquiatre Vallejo Najera qui, amb la voluntat d'exterminar el que denominava "gen rojo", va impulsar el robatori dels nens i les nenes menors de les dones republicanes represaliades a les presons franquistes.

Posteriorment, diverses institucions de l'Estat, i especialment el Patronat de Protecció de la Dona, presidit per Carmen Polo de Franco, al voltant de la ideologia nacional-catòlica, van tolerar diferents trames de sostracció de nounats nascuts de dones en situació de vulnerabilitat i especialment, d'aquelles dones solteres embarassades. Ja en els inicis de la democràcia, el caràcter lucratiu del negoci va portar a la perpetuació d'aquestes pràctiques tan menyspreables.

No serà fins al canvi de la Llei d'adopció del 1996, que va atorgar a l'adoptat el dret a conèixer la seva identitat -i posteriorment, el canvi en les condicions per a la inscripció registral del nounat, en el Codi Civil, en remoure's l'exigència de, si el nadó moria abans de les primeres 24 hores, era considerat avortament i per tant es negava als pares el dret a veure el cadàver. Així mateix, el canvi jurisprudencial sobre l'anomenat "part anònim"- que és quan deixaran de produir-se de manera sistemàtica aquestes pràctiques.

Diverses normes internacionals assumides per Espanya en matèria de Drets Humans obliguen l'Estat a abordar aquesta qüestió, donant una resposta reparadora a les víctimes. Especialment, la Convenció Internacional per a la Protecció de Totes les Persones contra les Desaparicions Forçades, ratificada per Espanya el 2010, ja que l'aplicació de la mateixa als casos de nadons robats ve avalada perquè el crim de desaparició es continua produint fins que es té notícies certes sobre la sort de la persona desapareguda. A més, en diferents ocasions s'han pronunciat, de manera clara i contundent, diferents instàncies i organismes de les Nacions Unides. En concret, l'anterior relator especial de les Nacions Unides, el Sr. Pablo de Greiff, després de la seva visita a Espanya l'any 2013, en la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició. També el Grup de Treball de Desaparicions Forçades, així com el Comitè de Desaparició Forçada, que és l'organisme encarregat d'aplicar el Conveni internacional.

Des de fa anys, les víctimes (què van trobar les forces i el suport mutu associatiu per a fer aflorar el seu problema a l'opinió pública), estan desamparades, sense comptar amb la protecció ni l'empara dels seus drets, i tan sols amb els seus mitjans privats per a realitzar les recerques que puguin donar-los resposta al succeït.

Tan sols algunes de les mares que, generalment ocasions induïdes, van signar voluntàriament el lliurament en adopció dels seus fills, han rebut informació per a localitzar-los, o aquests a les seves mares, i així poder retrobar-se. La resta de víctimes segueixen en el més absolut abandó, veient totes les seves denúncies arxivades per falta d'informació, o en alguns casos tractades amb tipus penals inadequats, ja que la ràpida prescripció dels mateixos garanteix la impunitat dels criminals. El tipus penal de la "detenció il·legal", que és l'indicat en una instrucció de la Fiscalia General de l'Estat, normalment no és utilitzat, canviant-se per un concurs de delictes de ràpida prescripció.

La situació actual és que milers de víctimes, mares, pares, fills i filles, es veuen oblidats pels poders públics i angoixats per no poder avançar en la cerca dels seus familiars. No aconsegueixen restablir així el dret fonamental a la seva identitat biològica i viuen cada dia de la seva vida amb el dolor i el sofriment constants, en una situació impròpia d'un Estat democràtic i de Dret, i que tristament suposa una de les llacunes més fosques i tèrboles de la pervivència del franquisme.

La dignitat de tantes dones institucionalment maltractes per la seva conducta moral, per les seves idees i les seves eleccions, especialment de les mares solteres, en aquesta Espanya que havia de funcionar "amb la disciplina d'una caserna i la moral d'un convent", i per la necessària reparació i restabliment dels seus drets a les víctimes.

En conseqüència, el Consell Plenari acorda:

PRIMER. Sol·licitar al Departament de Justícia del Govern de la Generalitat de Catalunya que coordini i iniciï polítiques públiques efectives i integrals davant el fenomen de les desaparicions forçades de menors. Que donin una atenció adequada a les víctimes i facilitin la resolució dels casos de desaparicions plantejats, d'acord amb els requeriments dels diferents organismes de Drets Humans de les Nacions Unides.

SEGON. Donar el seu suport a la tramitació que està fent el Parlament de Catalunya d'una llei que fixi el marc jurídic de la reparació i atenció a les situacions de desaparicions forçades de menors. Que s'estableixi un estatut de la condició de víctima de les desaparicions forçades de menors, i la condició de "desaparegut / a", garantint:

- El suport jurídic i psicosocial a les víctimes.
- L'impuls a les recerques de l'administració i dels cossos de seguretat.
- L'impuls i el suport a les accions judicials.
- L'accés i la protecció de la informació dipositada en arxius d'entitats públiques com a privades.
- L'operativitat real de les bases de dades genètiques que facilitin el retrobament de les víctimes.
- La gestió dels retrobaments i l'acompanyament i seguiment de les víctimes.
- Les polítiques de memòria col·lectiva i de gènere adequades per a la reparació i la no repetició.
- La participació i la col·laboració amb les associacions de víctimes i entitats expertes.

TERCER. Posar tots els serveis i la capacitat relacional i institucional de l'Ajuntament per donar suport, en el marc de les competències municipals, a les víctimes per a la cerca d'informació i accés a arxius, de forma que puguin facilitar la solució d'aquestes situacions.

QUART. Donar suport a les entitats en defensa de les víctimes, i en especial a l'Observatori de la Desaparició Forçada de Menors –nascut en el marc de recerques en ciències jurídiques i socials de la Universitat Rovira i Virgili-, tot felicitant la tasca que desenvolupa.

CINQUÈ. Traslladar aquests acords a la Generalitat de Catalunya i als grups parlamentaris del Parlament de Catalunya.

S'adjunta el text de la moció 6.11. que ha esdevingut Declaració Institucional i que serà elevada al Consell Plenari de demà dia 19 de juny de 2020.

Josefina Díaz Parra
Cap de Servei d'Ordenació
Corporativa i Administrativa